

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertleta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold. za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXV.

V Ljubljani 5. mal. travna 1872.

List 14.

Vabilo.

Belo nedeljo 7. apr. ob 6 zvečer bode kat.-polit. društvo imelo svoj mesečni shod. Na dnevnem redu bo: 1. Predsednikovo sporočilo; 2. o spravi med avstrijskimi narodi; 3. mestne volitve v Ljubljani; 4. cerkveno gibanje; 5. predlogi in nasveti posameznih udov.

K obilnemu vdeleževanju vabi

Odbor.

Vlade in narodi skušajo, da brez Cerkve in papeža ne morejo biti.

Povsod kjer ni žive vere, je zmešnjava v pravici, zmešnjava v vladanji, zmešnjava v vsem. Središe žive vere pa je papež. On je luč in véliki misijonar resnice, pravice, poštenosti. Ni je sile na svetu, da bi papeža od tega odvernili. On učí pravo svobodo, bratovsko ljubezen, čisto življenje, in vsi njegovi škofje in duhovni, pa vsi katoliški verniki se morajo za ravno to prizadevati in si tudi prizadevajo, če so pravi vérniki.

Enako delajo vlade, ktere imajo papeževe načela za podlago in pa vradnike in služabnike, kteri niso le po imenu, ampak res katoličani. Kako se pa godí tam, kjer se vlade za papeža ne zmenijo, ali mu celo nasprotujejo?

Na Greškem, pričuje pisatelj E. Dentu, so poslanci v resnici gospodje dežele, pa le kaci 5—10 glasuje v zbornici po svojem prepričanju, drugi imajo svoje stranske namene. Vse službe oddajajo le svoji stranki, za druge ni pravice. Vsi gnjilci dobivajo brambovce med poslanci. Tako imenovano nadgospodstvo ljudstva, vstava, svoboda — so prazne besede, izverženo je vse tisučeri zlorabi.

In o velikanu Bismarku v unih tednih pravi „Vaterland“, da podstavna lastnost njegovega glasovitega govora je bila breznačelnost in neresničnost; katoličane je natolceval, središno stranko z neresničnim očitanjem obkladal, katoliško duhovstvo zasramoval, besede družih previjal, svoje lastne tajil; véliki mož je postal nizek pritlikovec.

Ali je to pravo obnašanje za vladne možé, ki so na kermilu cele deržave? Kaj? ...

In španjska vlada? Da molčím drugo, je ravno undan sklenila neslišano pošastnost, da otroci iz zakona so pankerti, ako so zgolj cerkveno poročeni, in ne deržavno!

Ni potreba ponavljati, kaj se vse godí na Laškem in drugod —; znano je odveč.

Ob kratkem: Vlade in narodi že čutijo, da brez papeža ne morejo biti. Pa čutile bodo še vsak dan huje, dokler se vlade in narodi ne bodo k papežu in k veri povernili. Kakor razpade truplo, kadar več življenja

nima, kakor truhni drevó, ko mu červi korenine spodjedó, tako morajo razpadati vlade, ktere niso zastavljene na zdravih načelih vere, pravice do vsih, in pa resnice.

Judje bogaté, kristjanje siroté.

„Čeh“ ima premislika vreden spis, kako nezumno judje dan na dan bogaté na škodo družih narodov. Nočem popisovati, kako si znajo povsod pomagati, priprostost, dobroserčnost keršansko v svojo korist obračati, kaznim zaslužnim se umikati, kako silovito judovsko časnikarstvo in pisaštvo katoliško vero, papeža, duhovstvo čerti in preganja, pa kako so jim visoki, inenitniki in pa brezverniki škit, bramba in zaslomba mnogokrat v veliko škodo keršanstva.

Opomnim naj pa to, da v nekterih rečéh jih mi kristjanje sami posnemajmo, če ne, bodo zmiraj bolj vse bogastvo in premoženje kristjanov v svojo oblast in mavho spravili. Posnemajte n. pr. jude v skerbni odreji otrok ter jih privadite za pridne delavce, in zraven kerš. usmiljenja za skerbne in varčne ljudi. Judje svoje otroke odrejajo z veliko skerbljivostjo in pri vsih svojih sovercih v ta namen podporo dobivajo. Priganjajo jih zgodaj in skerbno k djanstvu in tergovstvu, k nauku itd., in kakor je oče bogatel, tako bogati tudi sin. Močno si prizadevajo sinove vojaštva sprostiti z denarom, ki ga menda nalaš zato nabirajo, n. pr. na Ruskem. Tako ne zgubijo nič časa in nič ljudi, niso pobiti na vojskah, in vse služi k množenju njih moči in bogastva. To je evropejskim liberalcem vse prav; ko so pa jeli italijanski katoličani odkupovati svoje duhovnike od vojne kralja „Poštenoviča“, je bilo kriča obilno. Velikaši, bogatini, mnogi vladni in zlasti novoliberalci judom dostikrat vse bolj grejo na roke, kakor pa svojim sovercem.

Pravil mi je neki spreobrnjenec iz judstva k katoličanstvu pred nekimi leti v Jeruzalemu, koliko si judje prizadevajo za mladino tudi v tem oziru, da se v nraavnem oziru ne spridi in ne spači; iz tega namena, da bi mladina ne postala gerda in vlačugarska, skerbé, da se mladi ljudje zgodaj pomozé in poženijo, kadar v take leta pridejo. Se vé, da je judom zarad preživka ložej, ker vsi eden za družega skerbé, da so dobro oskerbljeni, odrejeni in delavni ter si tako živež služijo in bogastvo kopičijo.

V pridnosti, v delavnosti, v varstvu mladine pred spačenostjo naj tedaj kristjanje jude posnemajo, se vé, da v keršanskem pomenu, in bolje bo za nas sčasoma v mnogem oziru. Rado se očita zlasti Dolencu, da je premalo skerbni v tej reči, če tudi mu bistroumnosti ne manjka.

Da bi pa to izdatno pomagalo, bi se mógli kristjanje bolj med seboj ljubiti in eden drugemu dobro pri-

vošiti in pomagati; vlade pa bi imele v varstvo keršanstva marsikaj storiti, liberalstvo na pravo pot stopiti; česar se pa pri sedanjih sapi ni kaj nadjati. Prav lahko se dolžnosti spolnujejo tudi do judov, kakor do bližnjega sploh, ki smo ga dolžni ljubiti, če tudi ni naše vere; zato jim pa ni treba preseganja v škodo keršanstva dopustiti. To vidimo n. pr. v Rimu, kjer so bili judje pod papežem zadovoljni, kar so velikrat sami izrekli, če si tudi so imeli svoje meje. Zdaj je tam svoboda, pa taka svoboda, da se tudi judje čez-njo pritožujejo!

Šmarnice in šmarnične opravila.

(Nove) Šmarnice Marije Device.

VI. letnik, ki so bile zadnjič omenjene, so natisnjene z velikimi in razločnimi čerkami pri gosp. J. Blazniku. Cena je po različnosti zvezka med 68 in 120 kr. Dobivajo se pri g. Ničmanu in drugod.

Na 302 straneh obsega delo razun 31 šmarniških opravil tudi novo sestavljeno mašo k sv. Križu za sedanje potrebe z ozirom na Mater Božjo, Lavretanske litanije z molitvami in kratek križev pot. Tudi šmarnične opravila so kratke, obsegajoče po dobre 3 listke, sem ter tje nekoliko več. Zanašati se je, da bodo ljubim Slovincem prijetne, ker obsegajo 31 rož Marije Dev. v Sveti deželi. Vsak dan je namreč kratko popisani kraj Svete dežele, ki je v kaki zadevi z Marijo Device, vsak dan ima svojo rožico in par odstavkov prelepe in znane pesmi sv. Kazimira „Omni die“, tako da je v 31 dneh vsih 60 odstavkov poslovenjenih.

Pervi stavek se glasi:

Duša, vsaki dan enaki
Slovez do Marije poj;
Le preslavljaj in ponavljaj
Njene čednosti, duh moj!

Zadnji ali 60. pa:

Vselej mile tolažilo,
O Marija! njemu daj,
Ki rad poje dela tvoje, —
Sprosi njemu sveti raj!

Koristne in rodovitne dobrega sadu, smemo upati, bodo Šmarnice, ker iz vsake rože Marije Device duhti prijeten duh, ki napaja dušo pazljivega bralca, in iz rožic je vsak dan izpeljan kratek prevdarek: kako bodi kristjan Bogu vdan in darovan. Vsak dan ima svojo lastno molitev, večji del od kacega svetnika, in s cvetlico na koncu je zedinjevana kakalaha pa koristna vaja.

Pisatelj ni sam stvaril teh cvetlic, temuč le zbral jih je, zverstil in vravnal. Toraj se tako vé, da ni njegovo delo, ampak le Božja milost in Marijna priprošnja vzrok, ako kaj sadu obrode pri Slovincih, ki so tako zvesti in posebni častivci Božje Matere in neomadežane Marije Device.

Ktere pa so take rožice v letošnjih Šmarnicah? To so n. pr.: Cerkev Marijnega čistega spočetja v Jeruzalemu; jeruzalemski tempelj; Marijna hiša v Nazaretu; štalica Jezusovega rojstva; sveta Družina na begu; altar ss. 3 Kraljev v Betlehemu; tesarnica sv. Jožefa; domačija M. D.; studenec M. D.; Marija na pristavi Caharijevi; Kana galilejska; lepota Kermelske gore; Sijon; Oljska gora; „Via Dolorosa“ ali „križev pot“; Kalvarija itd.

Šmarnice obhajati se pravi prelepo dišeče cvetice saditi, jih Jezusu in Mariji darovati, naj boljši in naj lepši sad od njih pa sam za-se prihrani. Kjer jih še niste pričeli, le poskusite letos, in vidili bode, da ljudstvo jih bo prav pridno obiskovalo in vse zadržke

bo premagalo, ki se morebiti marsikomu nepremagljivi zdé. Marsikje je en sam duhoven, večkrat ni sv. maše domá v farni cerkvi: pa to veči del ne zadržuje, sej v podružnici se ravno tako lahko beró, če je tudi nekaj manj ljudi pričujočih. (To je namreč pri taci, ki jih imajo zjutraj.) Drugod je blizu cerkve malo ljudi in jih malo k sv. maši hodi ob delavnikih: ako bodo pa Šmarnice se obhajale, jih bo prihajalo veliko in pa še od deleč, le lepo naj se altar vravná in vse pripravi, kar je moč, da se nedolžno veselje in pobožnost zvikaša.

V Šmarnicah ljudje lahko veliko ljubeznivega, ginljivega, podučljivega, novega slišijo, kar se jim sicer nobenkrat ne more v taki obliki dopovedovati, in pa celi mesec zaporedoma.

Šmarnice tedaj naj bi se nikjer ne opustile, temuč povsod začele, kjer je kolikaj moč. Kdor ima morebiti kako nasprotno misel ali celo odvračljivo nagnjenje, naj se toliko premaga, da gre v kako cerkev, kjer se Šmarnice goreče obhajajo, in svesti si smemo biti, da jih bode tudi sam pričel, ko bo vidil, kaj so in kaj delajo Šmarnice.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Dušnim pastirjem in drugim.) Unterricht über das Gebet nach der Anleitung der Heiligen Gottes, v. P. G. Patis, S. J. Graz 1872. — Patis je mnogim prav prijubljen pisatelj in ne dvomimo, da tudi s to knjigo jim je vstregel, zlasti tudi pridigarjem, kateri so križev teden v zadregi z iskavo tvarine za govore, ker tukaj je na 552 straneh tvarine o molitvi dosti za veliko lét. Posebno primérno je to delo za lastno oliko in poduk. (Pri Kleru se dobivajo.) Ker so pa v Patisovem delu le bolj verski nauki in „citati“ iz svetnikov o molitvi, se dá ta knjiga za djansko rabo dobro skleniti s kaj dobrimi pa premalo znanimi bukvami: „Zgledne molitvene bukve“, poslovenil po J. Ev. Šmidu B. Bartol 1865 (založnik g. H. Ničman na starem tergu št. 16). Le té poslednje so polne lepih in primernih djanskih zgledov o molitvi, pa tudi v družih zadevah. Kdor to dvoje delo v vzajemno rabo zedini, bode imel lep zaklad in bo zmožen brez posebnega truda v mnozih okolišinah prav rodovitno delati.

Convertitenbilder aus dem 19. Jahrhunderte, von David Aug. Rosenthal, 1 Bd. 2. Abthlg. (Vermehrte Auflage 1872.) Za lastno in družih poterjenje v veri so te bukve, če tudi precej drage, pa neizrečene vrednosti. So pa tudi sicer prav mične in podučljive ter ginljive popisovanja potov, po katerih so ljudje raznih stanov prišli do luči in resnice. —

Posnetek Greuterjevega govora (Konec). Po vsem tem jim še občutljivo pojasnuje, kako so z ugrabljenim klosterskim premoženjem gospodarili, kako ga zadegavali ob tistih časih, ktere zdaj navadno hvalijo. Ko je bil n. pr. toliko hvaljeni Jožef II v Pragi prestolno poslopje spremenil v kasarno, so imenitno Niobino gradje, delo Praksitelovo, skoz okno vergli, kjer je ležalo leta in leta, dokler ga ni neki očesni zdravnik kupil za 6 srebrenih desetic, l. 1814 pa ga parsjemu kraljeviču prodal za 6000 cekinov, in naj praša kdo, za kakšno ceno bi bilo zdaj na prodaj. Tako so v teh „humanističnih“ časih umetnosti cenili! Sloveči Janković v Pešti je zagotovil in zaterdil, da z žepnimi penézki je od culicarških judov odkupoval umetniške dragotine iz kloštrov, kar je narodni muzej v Pešti zdaj nakupil za 500.000 gld., pa da mu je žal, ker ni mogel lepših reči nakupiti, ki so potlej zginile, da ni več sledi po njih.

To so le nekteri dogodki, in ako se seže v zgodovino, se mora pač prašati, če je res le djanje „huma-

nitete“, zgolj „gnada“, ki se podeli, ako se podpora daje pri pomanjkljivih verskega zaklada, posebno še ko so po francoskem denarnem gospodarstvu tudi še posestva v papirni denar, v obligacije spremenili. Veliko cerkvenih posestev je zginilo v peščenem morji finančnega gospodarstva, ki nima dna. Kdor ima občutek za pravico, ne more reči: čista milost je, ako se nam v tem oziru pomoč skaže.

In kako da stoji duhovstvo s svojo plačo, ima govornik sporočila iz Tirolskega. Pri 2:00 gl. prihodkov mora po 12 gl. ekvivalentnega davka plačevati. Pa to še ni dosti, prijeli so ga, da naj plača za 2 leti nazaj, preden je na tem kraju bil. Plačevati se mora davek brez ozira na določen znesek prihodkov, kakor je pri vradnikih, če mu tudi „minus“ (manj kot nič) ostane. (Levič. „Widerspruch.“)

V oziru na to moram naravnost reči, ako kdo prepričanje pod noge septá, da to se nikakor še ne pravi prepričanje premagati, in poterjeno je, da resnica, kadar se začne preganjati, si pridobi neštevilnih prijateljev. Pričo tega imam v svojem lastnem življenji. Odkar so na Tirolskem za prav spoznali, kolikorkrat sem pridigal, mi vselej dva žandarja na stran dati, so bile moje pridige prav izdatne in vsa spodnja Inška dolina se je liberalizmu izmaknila, ne jest, ampak dva žandarja sta to storila. (Živa „heiterkeit“ — blezo tudi pri levičarjih.)

Ako je tedaj rečeno: „Vlada se pooblasti, katoliškim dušnim pastirjem, kateri denarne pomoči prosijo in se najde, da so pomoči potrebni, za l. 1872 in brez zaveze za prihodnje tako pomoč v znesku 500.000 gl. a. v. iz verskega zaklada podeliti,“ ne morem s takim predlogom zadovoljen biti. Zakaj, ako kak dušni pastir bere k temu vterjevanje, katero je dano v finančnem odseku, in gleda svojo revšino popisati in prošnjo oddá, je k manjšemu viditi, kakor da bi se k tistim štel, kateri koleno upogujejo pred stebrom modérne države in pred vsim, kar neka stranka hoče, da bodi z njo zedinjeno!

Gospodje! Ako ste človekoljubni, dajte dar, ne stavite pa taci pogój, ki so zoper naj globokejše prepričanje naše vesti. Ako pa duhovne postavite na eni strani med slepo silo in na drugi med zatajenje njih storjene prisege in dolžnosti, katere so sprejeli (Na levici: Burjovito „ohokovanje“) — gospodje, ne besede ne prekličem, kar tukaj govorim, in pravico imam kakor mašnik svoje prepričanje tudi v verskem oziru razodeti — ako duhovnu po eni strani rečete, to ti dám — in to znaša na Tirolskem 10 gl. enega — po drugi strani pa moraš to storiti, kar finančni odsék zahteva, potem ste sami postavili dvoje na izbiranje, in Vi gospodje bi sami pri sebi mislili, da prepričanje tacega duhovna ne more biti kaj dosti vterjeno, ako ga ima za 10 gl. na prodaj. — Povém Vam, gospodje, ako že nam res kdaj beraško palico v roke daste, da naj gremo v pisarnico po 10 gl. (s povzdignjenim glasom), šli bomo in klicali na pomoč vse katoliške Avstrijance, poterjali bomo na vrata katoliškega reveža, in ta nas bo bolj obdaroval in zraven zahteval, da naj svojo cerkveno dolžnost spolnujemo, ne pa da bi svoj kruh jedli z zatajenjem svojega naj svetejšega prepričanja.

To je moja resnobna beseda. Zato sicer ne bom glasoval zoper storjeni predlog, moram pa se glasovanja zderžati. Zakaj v tem postavinem predlogu ni tistih reči, kakor so nasvetovane v odseku; sicer bi mógel očitno nasproti glasovati.

Mayrhofer odgovarja Greuterju: Izgovarja Jožefa II; čudi se, da je Greuter govoril v imenu vsega duhovstva; rad bi slišal iz ust katoliškega duhovna le besede apostolske prizanašljivosti do sovražnika in imenuje besede nasprotnikov „govore polne strančarske strasti, izrekovane z zagrizeno togoto, ter ne more misliti, da bi bil

duhoven kaj tacega govoril.“ (To so navadne kremljice zviti nasprotnikov, ki našo vero in nas katoličane s škorpioni tergajo, zraven pa vedno nergaje tirjajo, da bi jih mi le z žametovimi rokavicami tipali in vse psovanja zoper Cerkev tiho požirali ter ljudstvo zastran tega v zmoti pustili! Ali ne veste mar, liberalci, kako je sv. Janez Kerstnik, pa tudi Kristus Gospod sam tituliral farizeje in lažnjive preroke?) Zagovarja tudi „reformo“ (prenaredbo) bogoslovskega uka; šiplje Greuterja, da so taki duhovni poslanci, ki se ne anajo od modérne države dnino sprejemati, stradajoče duhovstvo pa naj bi se analo državno pomoč sprejeti (Levič.: Bravo, heiterkeit.); zagovarja predlogo zoper „napčno rabo prižnice“, kremljá o duhovskih „herrschaften“, „verhetzung“. Po nekterih mahljejih po škofih itd. še pristavlja kar brez sramožljivosti: ko bi imeli katoliške sinode z neduhovni vmés bi radi njim dali ta dar razdeliti; ker so pa v teh katol. sinodah zgolj katol. knezi, ki dozda nič niso dali, mora država priti in dar razpodeliti.)

Na te in take napade se je Greuter še enkrat oglašil za besedo, če tudi je bil sklenil, da ne bo več govoril. Zakaj da je govoril v imenu vsega duhovstva, se opravičuje tako-le: „Ker sem se poganjal za cerkveno postavo, ktera je dolžnost vsakemu zvestemu duhovnu, zato sem tudi govoril v imenu vsega duhovstva, ravno ker si mislim, da v sercu vesoljnega duhovstva prebiva tudi vestna zvestoba do cerkvene zapovedi. Utegne sicer biti sem ter tje kaka izjema, kakor je bilo med dvanajsterimi, in povém odkritoserčno, da v imenu teh gospodov nisem govoril...“

Očita se mi tudi, da dnino vlečem. No gospodje, to pa je očitjanje, ki ga prav lahko prenašam, ker veliko pajdašev imam okrog sebe. (Heiterkeit.) Toda, ako mi vlada reče: To dnino zamoreš sprejemati le s to pogodbo, katero je adresni odsék takrat nasvetoval, potlej pa, srečno ostanite gospodje! potem pojdem in bodem državnemu zakladu s tim pomagal kviško, da dnine ne bom sprejemal. (Klici: Kaj pa obljuba!)

Kar tiče obljubo, gospodje, v Avstriji, kjer je s 14. paragrafom svobodna vest tako slovesno oklicana, vender menda ne bom Boga na pričo klical, da ne bom grešil zoper njegovo postavo, na katero sem obljubo storil. (Heiterkeit.)

Kdor ima še kaki zapopadek o svetosti prisege, si mora naravno to misliti, ako se kaj s prisego obljubi, da nič ne obeta, kar je zoper njegovo vest, celo ako bi bilo po državnih vkladnih postavah zagotovljenost doseglo. Iz vsih tako imenovanih temeljnih postav ne smete le ene same vzeti; obljubo sem storil na njih skupnost — „in cumulo.“ Slehernemu je zagotovljena polna svoboda vere in vesti, tedaj svobodovestnost vsih zvestih katoličanov. —

Ni bilo pametno, da je Mayrhofer zinil besedo: Ako bi bila sinoda, potlej že, — potlej bi bilo drugač; toda le cerkveni knezi so. O tem se utegne še veliko obravnavati v Avstriji.

Stavim prašanje na ministersko mizo: Ima li katoliška Cerkev s svojim organizmom, kakor je prišla semkaj iz vsih stoletij, ima li ona pravico bivanja, ali je nima? Ali mi katoličani, da se nam pravica skazuje, moramo poprej k sinodi prestopiti, moramo nehati biti kotoličani? (Na levici „ohokanje.“) To je pomen besed, rekel je: „Ako bi bile v katoliški cerkvi sinode“ (lev.: „heiterkeit“), to se pravi, ako bi se bila katol. Cerkev znebila svojega vstavnega organizma in bi se zvergla v

* Dobro je znano, da ostanemo le pri domačih zgledih, koliko duhovnij so rarjki mil. škof zboljšali; enako se vé, če tudi sami ne razglašajo, koliko iz datnih darov od sedanjega Višega pastirja potrebni duhovni dobivajo o mnogih prilikah, ter Mayerhoferju nikomur ni treba naukov dajati.

sinodo, potlej bi se dalo govoriti. (Levič.: „Widerspruch.“) Gospodje, zapečatite mi vse; pameti pa si ne dām zapечатiti! (Splošna „heiterkeit.“) Ta pomen je v besedah.

Sklenem pa z opombo, ki jo je izgovoril predgovornik, kateri je sicer govoril v prid strahovanjskega paragrafa. Vedno moramo slišati: Keršanstvo je le ljubezen in vedno le ljubezen. Pride se k pridigi in sliši se tolažilo in tolažilo. Toda, gospodje, s tem še ni pomagano; keršanstvo ima tudi silovito resnoba. Kaj pa, da ta resnoba se marsikteremu gospodov nič prav ne prileže.

Ako bi govoril tako prav iz globočine svoje duše, prav vesel bi bil, ako bi vlada res nasvetovala enak kazenski paragraf za nas duhovne. Zakaj? Potlej bi vsi gospodje vradniki hodili v cerkev, ki jih morebiti leto in dan ni viditi („Heiterkeit.“), tudi konstituc. društvo, liberalne društva bi prihajale in prav nič bi jim ne škodovalo. (Splošna „heiterkeit.“) In kmet, ki sicer včasih dremlje, bi se zdramil, ker vé, da gre na ovajo. Vsim bi bilo pomagano, duhoven bi pridigo pridno študiral in Božjo besedo z določnostjo oznanoval, za to bi dobil plačo zastoj pri okrajni sodnji, ako ga že pomočnih denarjev nič ne doleti. Pridiga bi bila s tem toliko bolj rodovitna, zakaj, kakor je rečeno, prepričanja in spoštovanja izsiliti ne morete in duhoven bi potlej še le prav moč dobil, ako bi ga zarad take tvarine goniti začeli. Vsim bi bilo pomagano, in prav nič se bojim take postave. Domú pridši bi rekel: Zdaj vemo, kaj nam je prestolni govornik obljubil, in kaj pa se je iz tega naredilo. Govori se: Vstava mora zmiraj globokeji korenine delati, in sadje, ki za nas od tod čepa, je ta kazenski paragraf! Če si bo s tim Vaša „verfassung“ ljubezen pri ljudstvu pridobivala, to Vaši sodbi prepustim; kar mene tiče, zamorem le milovati take misli.

Kako malo zamorejo liberalni (?) nasprotniki prenašati državopravno nasprotno (opozicijo), je zopet prav jasno pokazal minister Stremajer v svojem odgovoru do Greuterja, v katerem mu očita, da tudi „ukljub dveh žandarjev je pridobil spodnjo Insko dolino za agitacijo zoper šolske postave, še več, zoper vstavo (ti šmencana opozicija vender!), za agitacijo, ki je obrnjena zoper naj viši naloge državnine, pa še celo zoper obstoj države!“ Kako sta mogla vender žandarja molčati pri tih silovitih počenjanjih, in kako, da Stremajer Greuterja pred sodnijo ne postavi? To prašanje se bo marsikomu iz tega ministrovega govora vsilovalo. Vstavoverci pa nočejo nič povedati, kako na vse kerplje so pa oni počenjali in agitirali pod poprejšnim ministrom Hohewartom, da so ga odpravili, in pa s kakošnim trudom in žrtvami pribotali skupaj večino, da so ravno undan sami ranili z dvema tretjinama glasov tisto vstavo, ktera jim je menda tako mogočno prirašena na srce! In kaj vse zdaj počenjajo na Češkem, da bi premagali federaliste! — Ali je državopravna opozicija le pri katoličanih in federalistih tako strašen greh, pri vstavovercih pa elizejska čednost?

Nasvet zastran bukev za veliki teden. — Ljuba Danica! Mlado naše slovensko slovstvo šteje lepo število raznih pobožnih bukev, da se v tem obziru ne le z marsikterim drugim narodom meriti zamore, temuč ga celo prekosí.

Ali vender po mojem mnenju pogrešamo še lepih bukvic, ktere so že v vse evropske jezike prestavljene, in po kterih bi gotovo tudi naši pobožni Slovenci radi segli. Znano je, kako lepi in imenitni so obredi, ktere sv. kat. Cerkev v sv. velikem tednu obhaja; kako bi bilo ljudstvo veselo, ako bi tudi ono v rokah imelo bukvice in tako spremljalo duhovna pri sv. opravilu.

Take bukvice se nahajajo prestavljene v vse jezike, in tudi mi Slovenci smo jih imeli že pred kakimi 40

leti natisnjene, in še se spomnim, kako so bili ljudje veseli, da so imeli take bukve.*)

Bukve te pa se redko več kje nahajajo, skoraj gotovo so vse pošle. Zatorej ali ne bi bilo mogoče, da bi se omenjenih bukev drugi natis napravil? Še ve, da bi bilo treba kaj popraviti; pa sej imamo poterjeno predstavo sv. pisma v slovenskem jeziku in toraj tudi psalme. Naj bolje pa bi še bilo, postavim, kakor se v laškem, francoskem jeziku nahajajo, na eni strani latinski, na drugi pa prevod, in spodej opombe v domačem jeziku, in tako bi take bukvice tudi čast. duhovščini koristile, in namesto kakih drugih bukev za sv. veliki teden kupovati, bi si vsakteri lahko take latinsko-slovenske napravil. — Naj bi kateri zmožnih čast. duhovnov to reč prevzel in nas kmali s takimi bukvami oveselil.

Kdor bi se dela lotil, naj bi se n. pr. deržal oblike laških bukev vel. tedna, izdanih po slavnem Martini-ju, ki so prav ročne in prav po ceni; latinski in laški prevod, lepo vezane stanejo v Terstu le 1 gl.

Slovenec,

želeči si latinsko-slovenske „hebdomade“ za vel. teden.

Pohvala. „Genfer Correspondenz“, preizversten in v Danici večkrat natezan katolišk list, je dobil od sv. Očeta kaj lepo pisanje in pohvalo. Veseli se namestnik Kristusov, da se vredniki tega časnika tako moško vojskujejo za reč sv. Stola, ki je reč Cerkev, prava in pravice. Ker je dandanašnji skor ves svet v hudem, ker se oblast zaničuje, veličanstvo preklinja in je svet spačen celo v rečeh, ktere uči natorna pamet, je rečeno dalje, torej je boj toliko težej, pa tudi stanovitnost toliko večji hvale vredna. Pismo omeni, kako da le tisti dolže ta časnik presiljenja in pretirave ter odveč-katoličanstva (hypercatholisma), kateri serca vernikov od Rima odvrtaajo, ali pa išejo Kristusa z Belijalom spraviti, pa neuklonljivo resnico, Cerkev in njene določila priravnati sedanjim menitvam in sprijazniti jo s tako imenovanim novošegnim „naprejem.“ Veselje se sv. Oče, da list hudo z dobrim pobija, vernike k zvestobi, ljubezni in podločnosti do sv. Stola spodbuduje in vedno oistreje šiba in spodbija silo škodljivo kugo liberalizma, ter jim obeta obilno plačilo, ktero je Bog pripravil tistim, ki se za njegovo Ime vojskujejo.

V Jafi, 16. sušca. (Pisanje našega jeruzalemskega potnika.) — Do otoka Karfa dospevši se podamo hitro na otok ogledat mesto, ker imeli smo 3 ure časa. Ogle damo mesto, terdnjavo, vidimo palačo, kjer je naša cesarica pred nekaj leti zarad zdravja bivala; po mestu so ravno belo oblečene šeme ali maskare mirno hodile. Med drugo maskaradno obleko so imele tudi „cilinder“, dasiravno ga pri drugih ni viditi. Ko pridemo nazaj na barko, najdemo silno veliko popotnikov na barki, večidel Albancev v kosmatih kožuhih, z dolgo voljno na zunaj obrnjeno; turkinje do oči zavite; tudi konzul severno-amerikanskih držav je bil na barki; peljal se je v Carigrad. Naprej je bila voznja mirna ob Moreji, nosu Matapanu, da pridemo 6. sušca zjutraj ob 8 do otoka Sire, z mestom ravno tega imena. Odpravimo se iz barke, ker morali smo zapustiti dosedanji parobrod, ki je bil v Carigrad namenjen, in na družega, „Afrika“ po imenu, se preseliti. Pri tej selitvi se primeri mala nesreča; ko se v veliki gnječi dva sitna nerodneža za mojo robo pulita, obema moj „kofar“ iz rok v morje pade. Moral sem sušiti na solncu več reči, ki so se mi zmočile.

O poldne se peljemo v mesto. Sira je novejši mesto,

*) Bile so blezo od ranjcega Holcapfelna, in ako prav vemo, so vse pošle, in bilo bi prav treba Slovencem „Velikega tedna“ v domačem jeziku, vender pa vse stoji s primerno razlago Vr.

sosebnost ob morji, po Lojdovi družbi se je močno vzdignilo. Stareje mesto je višje, kjer katoliki s svojim škofom bivajo. Gremo v gornje mesto, obišemo očete kapucine, oče gvardijan nas v cerkvi blagoslovi s svetim Rešnjim Telesom. Gredé s hriba po naključbi pridemo k greškemu nezedinjenemu škofu, ki nas prijazno sprejme in postreže; govori dobro nemški, kajti doveršil je v Nemčiji višje šole. Ali zdaj smo spoznali, kaj da smo naredili: greškega škofa smo obiskali, katoliškega pa ne, zakaj rekli so nam popred, da je pri kosilu. Hitro se napravi nekaj gospodov škofu se poklonit, ter sv. blagoslov od njega prejet. Zvečer se odpeljemo, ali škripala je ta barka tako, kakor da bi staro lesno odpiral. 7. sušca ob 3 popoldne pridemo v Smirno; tukaj z žalostjo zvemo, da bomo morali 3 dni čakati na parobrod, ki pride iz Carigrada. Ta čas obišemo mesto, ga ogledamo na vse kraje, tudi razvaline stare terdnjave na hribu. Kar mi je v Smirni sosebnost dopadlo, so karavane. Naprej osel, sam ali z jezdicem, za njim 5 do 10 velbludov, ki težko obloženi, eden k drugemu z vervjo privezani, mirno in počasno stopajo. Maševati smo hodili k očetom frančiškanom, ki se pa po vnanjem ne razločijo od kapucinov, ker eni ko drugi dolge brade nosijo. Enkrat smo nekteri maševali pri oo. kapucinih v cerkvi sv. Polikarpa. Še v cerkvi pred altarjem se mi je vedno zdelo, da sem na barki, ker vse se je pod nogami majalo. Obišemo tudi avstrijsko oklepno fregato „Liso“, ki že nekaj časa stoji v smirniškem zavetniku, in je z vsim kakor za vojsko oborožena. 10. sušca opoldne se odpeljemo iz Smirne na parobrodu „Juno“, ki je eden naj večih Lojdovih parnikov. Ta parobrod nese 40.000 stotov blaga; zdaj ga ima 24.000. Na tej barki je res cel Babilon. Turki, Greki, Rusi, Judi, Angleži, Nemci, in drugi. Tu ima človek priliko premišljvati obnašanje raznih narodov. Veči delj so ti jutranji narodi, sosebnost Turki, na barki leni; na barki imajo svoje postelje in tukaj se valjajo po noči in po dnevi, jedó in pijó, igrajo tudi s kvartami, dremljejo in spijo po noči in po dnevi. Ko sem opazoval njih zadržanje, sem iz serca Boga zahvalil, da sem katoličan, kristjan, duhoven in zdihi se k Bogu, da bi tudi te zgubljene ovčice po svoji milosti poklical v edino zveličanski ovčnjak, da bi pa tudi, kateri to srečo že uživajo, spoznali kaj imajo, da so brez lastnega zaslužnja poklicani k edino-zveličanski veri, da bi se z resnično keršanskim življenjem tega nezaslužnega darú vredne storili! O pol tréh popoldne pridemo do Roda, ustavimo se za 3 ure. Eni tovarši se v naglici peljejo na suho. 12. sušca se peljemo proti Cipru, dolgo še gledamo snežnike male Azije; komaj da se ti skrijejo, prikaže se v daljavi otok Ciper, pa še le 13. sušca zjutraj ob 7 pridemo v Larnako, poglavitno mesto tega otoka. — Ob 11 se peljemo v mesto, se skažemo avstrijskemu konzulu, obišemo oo. frančiškane, pokusimo tam prvi-krat cipersko vino, se podamo k velikemu vinokupcu; v kleti, v kateri je silo veliko sodov tega vina, bolj okusimo ciprovca, pijemo tudi na zdravje Kazimira, nekega tovarša, ki je tukaj svoj god obhajal. Tukaj sem prvi-krat lastovke vidil. Od Cipra se peljemo proti Bejrutu, kamor smo prišli 14. sušca ob 6 zjutraj. Prav lep pogled je na mesto. Mesto ima veliko lepih hiš po evropskem kusu zidanih, razširja se ob morji nekoliko na višavo. Zadej se vidi hribje z maroniškimi seli in posameznimi hišami, in za temi se lepo vzdiguje visoki Libanon, ki je še močno s snegom pokrit. Peljemo se vsi v mesto. Jest in še en gospod mašujeva v cerkvi oo. frančiškanov; dva dečka mi strežeta po domače oblečena; ko berem jest list, vzame eden dečkov pripravne bukve, ter bere glasno list v arabskem jeziku. So pa ti dečki razposajeni, kakor veči del. 15. sušca

zjutraj ob 8 odrinemo iz Bejruta memo Sidona, Tira itd. Že pri odhodu iz Bejruta je južno-zahodnja sapa precej močno vlekla, pa celo dopoldne in popoldne do 4, ko pridemo v zavetje pred Kajfo. Ko se bližamo Karmelski gori nad Kajfo, molimo lavretanske litanije. Da ne bi bili imeli tako veliko in močno obložene barke, bi se bili še bolj zibali, kot se smo; eni so zopet okusili morskó bolezen; meni je prizanesla. Močno smo bili v strahu, da ne bi mogli v Jafi na suho, ako sapa ne pojenja, in že smo mislili v Kajfi na suho in čez Nazaret v Jeruzalem. Zadnjič smo se vender premislili in ostali pri prvi misli, ker so nam serčnost dajali, da bode že kapitan vse storil, da nas bo spravil na suho. Na dolgem popotvanju smo se prepričali, da pot ni bil prav dobro vbran. Vozijo nas kakor Mojzes Izraelce po pušavi. Danes, hvala Bogu, je morje mirno. 17. sušca popoldne bomo z Božjo pomočjo v Jeruzalemu.

Pelinovec.

Kaj se spodobi in kaj se ne spodobi veliki teden? Celo liberalna „Nuova Roma“ piše 26. sušca: „Blizajo se dnevi pokore, in neogibno potrebno je, da kazališa molčijo.“ —

Lažnjivi prerok Hijacint je imel v ponedeljek velikega tedna v kazališu argentinskem v Rimu nekako konferencijo za cerkveno „reformo“. Pa kdo ga je poslušal? Angleži, Nemci in nekteri Francozi — prav malo številice. Italijanov, kakor je bilo viditi, razun nekaj policijskega osebstva, ni bilo. — Tako zgubljeni sin, poprej tako silovito občudovan, zdaj želod grudi! — O ubogi zgubljeni sinovi tudi pri nas, kateri so namesto pri angelski mizi — bili pri želodu! —

Napoleon III previden za-se. „World“ pravi, da Napoleon III je posestvo v novem Jorku, kupljeno pred 7 leti, predal za 4,200.000 frankov. Pred 7 leti tedaj je Napoleon nakupoval — nakupoval v Ameriki (U. catt.)

Desni razbojnik. God desnega razbojnika, sv. Dizma, je bil 26. sušca. Pomenljivo je, da sloveči msgr. Gaume (Góm) je 3 leta pred oropanim Rimom popisal zgodovino desnega razbojnika, in posvetil jo je 19. stoletju. Starašina laškega kraljestva Dragonetti pa je to zgodovino prestavil v italijansko. Še bolj bi bil ne mara Góm zadel, ako bi bil pisal zgodovino levega razbojnika. Toda potreben je bil spokorni razbojnik in svetnik, da bi tolikim tolovajem 19. stoletja pokore prosil. Zakaj to niso le samo tolovaji, ki ropajo denar, voli, kože, meso, obleko itd., ampak še huje in večí šibe vredni, ki kra-dejo sv. vero, čednost in zveličanje. „Unità catt.“ celo pravi, da so taki tolovaji, ki jih povzdigujejo v visoke časti, namesto da bi jih povzdignili z unima dvema na križ! In v 19. stoletju Dizma ima vzrok ponavljati pridigo, ki jo je bil naredil svojemu tovaršu na Golgoti: Vi lopovi, ste vredni smerti: ta pa — Pij IX, ki ga terpinčite, kaj je hudega storil? „*Quid enim mali fecit?*“ Kaj je storil tedaj liberaluhom in judom, ki ga po listih obrekujejo? Kaj hudega Beustu, ki je zoper njega vlek-el? Kaj hudega katoliškim vladam, ki so ga zapustile? — O sv. Dizma, prosi za spreobrnjenje 19. stoletja!

Poslano.

Gospod Vrednik! Veliko saboto sem naletel, da sem v roko dobil ljublj. Tagblatt od tistega dne; ga sicer ne berem, dans ga pa pregledam in najdem kritiko pridige, ktero je imel g. Kljun veliki petek v stoljni cerkvi. Ker sem bil včeraj v službenih zadevah k gospodu namenjen in ga doma še ni bilo, grem v stoljno cerkev in poslušam od konca do kraja pridigo, ktera kot slednja postna je bila v zvezi s poprejšnimi, dnevu po vsem popolno primerna in kolikor sem slišal, občno pohva-

ljena. Tagblatt pa pravi, da je dnevu primerne pridige pričakoval, da pa tega ni bilo, ker je govornik mahal po novih paganih in njih časopisih. Pridigar je dobro in zadevno primerjal obnašanje sedanjih liberalcev in vsega, kar je z njimi v zavezi proti cerkvi, z obnašanjem judov, Poncija Pilata, Heroda in drugih do Kristusa, in jim je marsiktero resnico povedal in dobro zasolil. Ni čudo, da Tagblattu govor ni vstregel, vsaj ni prišel poslušat besede Božje in se ogrevat v cerkvenih obredih žalost pomenljivih in hudobijo greha oznanujočih tega svetega dneva, ker v ravno tistem listu malikuje solnce z nekim Büchnerjem, ki zdaj na Dunaji pridiguje in hvalisa, da solnce je in dela vse to, kar je vernim kristjanom Bog — kateri je toraj odveč in odstavljen in solnce je vse vstvarjajoči in ohranjuje bog — in ta Büchner po Tagblattu tako učeno in prepričevalno svoje terditve dokazuje, da so ultramontanci, t. j. verniki poparjeni, popolno potlačeni in ne morejo govornikovih dokazanj ovreči! Tagblattu je toraj vsaj Büchner nezmočljiv in škoda, da ni ta učenjak veliki petek v stoljni cerkvi pridigal, bi solnčni malikovalci se vsaj pred solncem — malikom odkrivali, kadar jih obsije. Veliki petek za njih nima nikakovega pomena, za njih je — odkar jim je Büchner oči odperl — pomenljiv dan le tisti, kadar solnce ne sije, ker takrat njih malik gotovo terpi. Ta svitla zvezda učenosti — ki zdaj Dunaj razsvetljuje, je tudi našega Zveličarja zaverгла, ker v Tagblattu je brati o rojstvu Kristusovem, „ki, kakor pravijo, v ta čas pade.“ Büchner toraj ne vé, ampak sliši praviti, da se spomin Kristusovega rojstva v zimskem času obhaja. — Ravno ta list odgovarja „Slov. Narodu“ v Mariboru izhajajočemu, da ste dve ženske v v cigarni fabriki znorele, pa ne zavolj pičlega zraka v nizkih sobah, ampak koj po spovedi, ker se te nesrečnici nekako pobožno mešate. Da je norcev vsake baže na svetu,*) je res; da je norcev v dunajskih norišnicah tudi zavolj zgube na borzi in hudobnega življenja, je pa tudi res; še nek jud se je zadnjič nekako pobožno mešal, menda vendar ne zavolj spovedi, ktero bo toraj treba odpraviti! In ti gospodje pridejo veliki petek v stoljno cerkev pridigo poslušat, pa jim ni všeč? Ali se ni nobenemu zmešalo zavolj pridige?

Na veliko saboto.

Dr. S.

Razgled po sreči.

Katoliška cerkev v Valahiji. Sovražniki katoliške vere so lahko vedili, koliko škodo so ji s tim storili, da so papežu vzeli Rim in vse njegove dežele. Marsikaki misijon je poprej zamogel pomoč dobiti iz Rima, od koder bode zdaj zmiraj težje kaj pričakovati, ker papež sami živé od milošnje vernikov. Kakor sploh na Jutrovem, tako tožijo, da se katoličanom tudi v Valahiji hudo godi. Katoliški škof v Bukureštu bi rad napravil semenišče za mladino, kakor naznaruje „Vaterland“. Mladenčev se veliko glasi, pa jih nimajo kam djati in s čim preživiti. Tajnik apostolskega poročnika na Dunaju msgr. Moceni je pripravljen pomočke v ta namen sprejemati; v Bukureštu samem pa „katoliški Ordinarijat (ulice „Baratia“).

Briksenški škof je ovčicam svoje škofije očitno prepovedal veri sovražljivi insbruški „Tagblatt“ brati. Kako prizanesljivo pa je delal viksi pastir, se vidi od tod, ker že lansko leto je škof vredniku pisal in ga prav po očetovsko opominjal, da naj odjenja tako necerkveno pisariti. Pa zastonj. Prederzno in lažljivo je razglasil celo v posebnih natisih nekaki, škofu Strosmajeru podtaknjen govor. Škof v drugem pismu 17. febr.

1872 jasno dokaže, da je pismo zlagano in tirja preklic. Toda vrednik molči. Škof pa ni mogel molčati ter je prepovedal vernikom list, ki take laži trosi.

Na Češkem vstavoverci vse žile in sile napenjajo, da bi zmagali pri volitvah. Pravi pa „Čeh“, da pomočki in okovarjenja, katerih so se poprijeli, nimajo doželenih nasledkov in da jim prej škodujejo kakor pa koristijo. Razun tega pa se množe naznanila o ministerski spremembi celo po tacih listih, ki so bili dozdej prijazni cislajtanski vladi, zlasti zunanjih. Čehom sicer sovražljiva „Allgemeinerica“ svetuje vladi, da naj odjenja v

Čehih od take „vladine energije“, s kakoršno se odpor ne zaduši, veliko več naj se ne pozabi, da razmere na Ogerskem prihajajo čedalje bolj nevarne.

Nemško. Vsled francoske vojske bogato obdarovani pruski generali so svoje zaklade vložili v ruske denarne zakladnice. To ni kaj lepa zaupnica za nemške papirnate naprave. Nemški časniki pa se kaj hudujejo nad obogatelimi junaki in dolže jih preslabega domoljubja.

Laški deržavni zbor v Rimu je sprejel davek na petrolej; ta davek bolj zadeva revne kakor pa bogate. Nova svoboda utegne Evropejcem na vse zadnje tudi še na kozarce izpite vode davek naložiti.

V Milanu so bili framasoni 24. sušca napravili nekako mertvašnico za Macinom. Med svojimi frajmavarskimi počenjanji so tudi križ imeli, in advokat Cavalieri je dokazoval, kako da pri Macinu zamore mertvo biti le samo telo, da pa človeški duh živi vekomaj. — Kaj pa k temu „opičarji“ in „žabarji“ porekó? Če duh prestopi v prihodnje življenje, kar sicer noben pameten ne tají, gredó tudi z njim njegove dela, in to ravno je, česar se „opičarji“ in „žabarji“ bojé.

Rusko. Ruski car je podelil red sv. Stanislava msgr. Marini-u, kateri v imenu sv. Stola obravnava zastran katoliških škofijstev v ruski deržavi. — Previdni Rus več vé ceniti katoliško moč, kakor pa sedanje katoliške vlade, in ne dvomimo, da v tem oziru za-se dela dobro in prav.

Judovski časniki, pripoveduje „Vaterland“, so v nekem kraju tako kričali o sili, da so precejšno število katoliških vojakov od velikonočne spovedi odvernili. Če si judje celo z vojaki pometati prederznejo, ni čudo, da povsod ti nesrečni in slepi ljudje prej ali pozneje po svojih načelnih vekačih sami sebi preganjanje nakopljejo. Sicer pa posebno hraber vitez v keršanstvu tisti ni, kdor se judu dá odverniti od naj potrebniši dolžnosti, brez ktere spolnjenja neha biti ud katoliške Cerkve. Sv. Florijan, sv. Juri, sv. Sebastijan, štirideseteri mučenci pod Dioklecijanom s tisučerimi drugimi — to so bili drugi junaki za vero in svoje zveličanje. Pod ravno tem nezdušnim trinogom je bil o neki priliki'en cel keršanski polk (6000 móž) obdan in vsi do zadnjega so bili posekani; ne od enega tistih vojakov ni zapisano, da bi bil veri nezvést postal. — Nezvést veri in svoji cerkvi pa je, kdor velikonočno spoved in obhajilo opusti.

V Verzaŕtu, na Francoskem, kjer je zdaj deržavni zbor, je cvetno nedeljo lepo število katoliških poslancev prejelo sv. Obhajilo iz rok ondotnega škofa. Spolnili so tako eno naj imenitniših katoliških dolžnost in ob enem dali vsemu narodu lep izgled. Škof jih je počastil z ginljivim nagovorom. (U. catt.)

Kakošni peklenški sužaji so „internacijonalei“, požigavski rudečkarji, to se kaže zlasti na Francoskem. Časnik „Impartial du Loiret“ piše to-le: Neki mladenec pride pred nekoliko časom v samostan očetov Trapistov v Dombes-u in prosi, da bi bil v red sprejet. Spusté ga v samostan in njegovo obnašanje ni celo nič razodevalo, kar bi bilo sumljivo. Kar neki dan pride pred opata, se verže pred njim na kolena, in očitno mu spozná, da ni imel namena postati mnih, temuč da je

*) Največ pa menda zavolj tiste mesene strasti, ktero tudi tagblattarji malikujejo.

on opravnik (agent) „internacionalski“ — poslan v samostan Trapistov in previden z vsimi pomočki, da bi samostan požgal. Ginjen pa od ljubeznjive dobrote, s kakoršno je bil sprejet, ni imel serčnosti spolniti satanskega povelja, in da to je bila le nekaka predigra grozovitega djanja, ki se je imelo zgoditi na več krajih ob enem. Imenoval je razne samostane, ki so bili odmenjeni, da bi bili s petrolejem požgani. —

Ako se pri taci strahovitosti še ne stopi na pete tem družbam, ki so v sužnosti naj togotniših sovražnikov ubozega človeštva, potlej se mora reči, da je vse slepo na svetu. Znano je, da trapistovski red je posvečen naj pridnejšemu delu, obdelavi divjaških krasov in pustost v prid človeštva, in da s tim redovniki človeštvu sploh in posebej stradajočim ljudem v sosestvu silo veliko pomagajo, jih nagibajo in mečijo k olik, kakor n. pr. v Bosni. Če pa pri vsem tem „internacionalci“ take dobrotnike preganjajo in hočejo njihove samostane požgati; potlej vsak vé, ako še poprej ni vedil, da so ti nesrečni požigavci izmed nar gerših pošasti, kar jih je kdaj zemlja vidila, — zverine, ki sovražijo Boga v nebesih in ljudi na zemlji!

Ogerski prvostolnik vikši škof Šimor je bil nevarno zbolel, pa se mu je znatno zboljšalo.

V Rimu si katoličani, kar je dobrih, na vso moč trudijo in prizadevajo, da bi jim vlada in njeni pomagači ubogih otrok ne pohujšala in ne spačila. Vlada ima nekake „proste šole“, v katerih se otroci odreja za cerkvene in verske sovražnike. Katoličani pa vstanavljajo svoje lastne šole, v katerih zbirajo otroke naj ubožniših staršev, da keršansko odrejo zadobé. Katoliško društvo „per gl' interessi kattolici“ je vstanovilo že 15 taci dobrih šol v Rimu, v katerih se podučuje 1600 otrok na njih stroške, ki se dobivajo po zbirkah. Sploh pa katoliške naprave obiskuje kaci 6000 otrok v Rimu. To je zarés veliko pri toliki volčnosti tuje protestanske propagande v zvezi z brezverstvom (ateizmom) vlade in mestne gosposke, ki išejo mladino po svojem kopitu odrediti. Dopis v „Genevskem dopisniku“ pravi, da vlada prav očitno podpira preklicano počenjanje verskih sovražnikov, in da satanovi služabniki se ne ustrašijo pred nobenim pomočkom, da bi nedolžne in dobrovoljne v svoje mreže spravili. Neverniki, prostoduhi, protestanški liberaluhi in odpadniki pozabijo na svoj razpor in derž skupaj, kjer gre na to, da bi ljudstvo spridili. Brezbožne bukve se očitno prodajajo ali pa zastonj delé, naj nesramniši podobe so po vsih krajih razstavljene.

Poterjenje prejetih darov.

Iz Kostanjevice. V imenu našega preč. g. fajmoštra priserčna zahvala za poslani denar 120 gl. za stradajoče Dolence, ktere je blagovolilo poslati „kat. društvo“ in je vse že razdeljeno: 22 gl. v Šentjerneji, 0 gl. sv. Križ, 30 v Čatež, 38 gl. pa za Kostanjevico. Berž ko g. župnik poštev dobijo od drugih fará, hočejo ga precej poslati v Ljubljano. Jerom, učitelj.

V imenu stradajočih Belo-Kranjcev priserčna zahvala za 100 gl. poslanih iz zbirk „Zg. Danice!“ Bog plačuj in povračuj dobrotnikom! Poslal bom denar gg. duhovnom v Suhor, Adlešiče, Preloko, Verh, Dragatuš in Planino, ker po teh krajih je nar večja sila, kakor sem se sam prepričal, in gospodje župniki, ki reveže poznajo, bodo po vesti razdelili. Začeli smo že po vinogradih rezati, vezati, kopati; siromaki si bodo toraj že nekoliko z delom pridobili, ali kaj koristi, ko je dragina tolika, da si priden delavec komaj celi teden toliko zasluži, kar njegova družina že v enem dnevu povzije! Ako Vam bodo dobri ljudje še kaj pošiljali, se Vam prav lepo priporočamo, da ne pozabite naših krajev.

V Semiču, 25. sušca 1872. Ant. Aleš, dekan.

S priserčno zahvalo Vam poterjujem sprejem poslanih 100 gl. za reveže tukajšne okolisine. Polovico teh denarjev bom za domače farmane obderžal in med posebno potrebne razdelil, drugo polovico bom pa v Čerklje in Čatež v ta namen oddal, kjer je tudi mnogo revežev. Razun imenovanih so pa v Leskovski dekaniji pri Kerki prebivajoči Raški in Šent-Kocijanški farmani, ki jim je lansko leto povodenj žito in sadež pokončala, še posebno potrebni, in deloma tudi Šent-Jernejški farmani ob Kerki. *) Zahvalo ponavlja sem itd.

V Leskovcu, 27. sušca 1872.

Edvard Polak, dekan.

S serčno hvaležnostjo poterjujem, da sem prejel tudi naslednjič poslanih 45 gl., ki se bodo v kratkem po namenu razdelili.

V Leskovcu, 2. aprila.

E. Polak.

Prejel sem milodar 50 gl. Serčna zahvala v imenu stradajočih revežev za poslane pirhe! Skerbel bom, da se darovi berž ko berž razdelé.

Jož. Jaklič.

V Trebnji, 30. sušca 1872.

namestov.

Hvaležnega serca poterjujem, da sem za stradajoče naše zopet prejel 50 gl. iz nabirk po Danici, za kateri dar vsem dobrotnikom večni Bog dodeli obilno povračilo.

V Postojni, 1. aprila 1872. Jan. Hofstetter, dekan.

Oziraje se na pomanjkanje in število duš posameznih kuracij sem od Vas poslanih osemdeset gold. iz zbirek Zg. Danice razdelil po razmeri na Čerknici o (kjer so nektare družine v velikem pomanjkanji in ima 3 velike vasi, ktere so pred malo leti pogorele, ena celo dvakrat, toraj sila ša večji), Stari terg (tam je polovici fare voda setev pokončala), Bloke, Št. Vid, Planino, Studeno, Grahovo, Sv. Trojico, Unec in Begne (tam je toča bila). — Priserčna zahvala za poslani dar! Zagotovljeni bodite, da povsod bodo z veliko hvaležnostjo do dobrotnikov dari sprejeli. **)

V Čirknici, 31. marca 1872. Janez Oblak, dekan.

Iz Černomlja 1. aprila 1872. Draga Danica! blagovoli sprejeti v svoj list sledečo

Zahvalo.

Farni vred Černomelski se očitno zahvaluje nepoznanemu blagemu dobrotniku iz Gorenskega, ki je poslal za naše pogorelece v Dobličah 20 gl. — Vse se je z drugimi darovi vred ondašnjim revežem razdelilo. — Bog blagoslovi nam nepoznanega dobrotnika, ter daj nam še mnogo takih dobrotnih Miklavžev, kajti revšina raste tu med Belokranjci, posebno med pogorelci, od dne do dne.

Vsim dobrotnikom v imenu revežev stoteren: „Bog plati!“ —

Farni vred Černomeljski.

Podpisani hvaležno poterjuje, da je 19. marca 50 gl. in 31. marca zopet 50 gl., tedaj skupaj 100 gl., prejel za stradajoče tega dekanjskega okraja od slavnega vredništva Zg. Danice, in ta denar se bo prihodnji terazdelil, kakor bodo gospodje duhovni iz Pivka, ki bodo 4. aprila semkaj prišli, nasvetvali.

V Ternovem 2. apr. 1872. M. Strucel, dekan.

Poslano.

Od mnogih strani vprašan, zakaj da sem spremenil napeve psalmov, odgovarjam, da sem vpeljal samo

*) Na to pisanje je preč. g. dekanu na novo poslanih 45 gl. Vr.
**) Iz pisma se kaže, da je hudo pomanjkanje; zanesljivo bo moč še kaj poslati. Vr.

čisti „cantus firmus“, kakor ga je sv. Gregorij Vélikí izključljivo predpisal; da je bil dozdej pomanjkljivo postavljen, bo priznal vsak strokovnjak.

V Ljubljani, 3. aprila 1872.

Ant. Förster,
glasbeni vodja v stoljni cerkvi.

Popotvanje

v

Sveto Deželo,

*v Egipt, Fenicijo, Sirijo, na Libanon, v Carigrad
in druge kraje na Jutrovem.*

(Obhodil in popisal L. Jeran. — Založil in na svitlo dal pisatelj.)

To delo je zdaj doveršeno in obsega celih 26 pol z drobnim tisom. Kdor je posamezne oddelke po Danici kaj prebiral, se je lahko prepričal, koliko raznotere tvarine obsega in pa koliko truda, branja in študiranja je bilo zraven lastne skušnje k temu potreba. Pri vsih nekoliko znamenitih mestih in krajih so zraven drugega ob kratkem poznanimjane tudi zgodovinske čertice in sedanji stan. Jutrovo je dandanašnji posebno imenitno in zato se zanašam, da branje te knjige ne bo le samo mično, ampak tudi na več strani koristno. Morebiti premajhno število — le 600 iztisov — je posebej natisnjenih, ali stroški so pri vsem tem veliki. Prosim tiste, kateri so besedo dali, da po en ali več iztisov vzamejo, naj blagovoliijo po bukve poslati k gosp. Gerberju, kjer je tudi zapisnik naročnikov za okoli 300 iztisov. Ker jih ravno toliko še ostaja, toraj zamore tudi drugim z njimi postreženo biti, dokler ne poidejo. Lepa knjiga z nad 400 stranmi, speta v barvanem popirji, velja 1 gl. 10 kr. — Prosim priljudne naročnike in druge, da bi hitro po knjigi segli. Kteri želé, se jim lahko bukve pošljejo na dom s poštnim povzetjem (Postnachnahme), zlasti morebiti takim, ki želé po več iztisov.

Vrednik.

Iz Maribora, 1. aprila. Zakrament sv. birmе se bo v lavantinski škofiji v t. l. delil: 11. maja pri sv. Emi; 12. maja v Kostivnici; 13. maja pri sv. Križu poleg Slatine; 14. maja v Rogatcu; 15. maja v Žetalah; 2. junija v Brezjem; 3. jun. v Marenbergu; 5. jun. na Muti, in 5. jun. v Pernicah.

Iz Tersta, 31. sušca. Ako je človek kaj lepega vidil, ga nekaj sili to notranje veselje tudi po zunanje razodeti. Naj to storim tudi jaz, da častiti bralci Zg. Danice spoznajo, kako se okolica od Tersta odlikuje. V Rojanski fari se na veliko saboto zvečer v mraku kaj slovesno obhaja vstajenje Gospodovo. Velika občina, skoro uro hoda razstresena, napravi ta večer zalo osvečavo. Častitljivo je viditi po hribih, katerih podolgaste hiše so vse proti morju obrnjene, brezštevne verste migljajočih luč. Med razsvitljenimi poslopji se posebno odlikujejo Čitalnica, duhovska hiša in stolp. Čitalnico, na prijetnem vertu, je kinčal velik transparent, naslikan Kristus od mrtvih vstal, spodaj „Aleluja“ z orjaškimi čerkami v narodnih barvah, na pomolju štiri visoke veternece, ktere so čelo hiše obsvetlovale; pred Čitalnico je gorel velik belo-modro-rudeči bengalski ogenj, rakete so med pokanjem možnarjev po zraku švigale. Stolp in farovž pa sta bila ko rožni venec z baloni ozališana. Prijetno-sveto veselje je človeka obdajalo, viditi množico, vse z lučmi v rokah, pobožno v procesiji iti okolo cerkve.

Rod slovenski je in bode vedno pri vsih viharjih časih stanovit, akoravno je od mnogih liberalnih in brezbožnih lahov zaničevan. Omeniti moram, da tukajšna

ljudska šola, lepo dolgo poslopje, malo v bregu zidana in proti cerkvi obrnjena, je bila ta večer temna, razun stanovanja enega učitelja. Čul sem, da mestna gosposka, pod ktere žezlom so šole, ni zadovoljna, da bi se za tako reč šola razsvetlovala. Da bi se reklo: necoj se bo razsvetlilo, ker je obletnica, kadar je bil laški kralj v Rim prederl, bi bile šole in druge poslopja, ktere so pod komando magistratovo, morebiti perve razsvetljene; za Božjo reč pa nima serca. Vsako leto pred praznikom sv. Rešnjega telesa se umazani list „Cittadino“ huduje, da bo šla pocesija po mestu; radi bi, da bi se to opustilo. Ker se pa Cittadinu to ne pogodi, zato se vsako leto na dan procesije dobijo lahoni in judje, kateri se nalaš zato na ulice prikažejo s pinjami na glavi, da nas in keršansko vero zaničujejo. Pri procesiji je nar več okoličanov in drugih vernih pobožnih kristjanov, in ni čudo, ako pri taki gerdi nesramnosti koga gorečnost zgrabi, da jim pinjo z glav zbije ali na ušesa potlači, ter morajo bogoskrunci z veliko sramoto pobegniti. (Mestne gosposke imajo povsod dolžnost skerbeti za red, da nejeverniki in mavtarji ne motijo vernikom njih Božje službe. Ako svojo dolžnost opusté, niso vredni svoje časti in dá se jim lahko nezaupnica. Vr.) Dolinarjev.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Č. g. Fr. Mekinec, začasno v pokoju v Ljubljani, je šel za duh. pomočn. na Brezovico; č. g. Ign. Böhm-u je podeljena lokalija sv. Jakoba ob Savi; č. g. Ant. Zorc-u, duh. pom. v Ribnici, lok. Žalna, in preč. g. Jurju Križaj-u, župniku v Starem tergu pri Ložu, dekanijška fara Kamnik. — Fara Stari terg pri Ložu je razpisana 4. aprila 1872.

V lavantinski škofiji. Č. g. France Ozmeč je postal provizor na Ptujski gori, in čast. g. Jože Vraz mlaj. provizor pri sv. Križu blizu Maribora; č. g. Jože Vraz str. pride za kaplana na Ptujsko goro; č. gosp. France Jančar za kaplana k sv. Marku pri Ptujem, in č. g. Martin Kolenko za kaplana v Svičine. Č. g. Janez Švarc, župnik na Ptujski gori, je 26. p. m. umerl. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za stradajoče na Dolenskem in Notranjskem. Vinc. Premk 1 gl. Neimenovan duhoven v Ljubljani 5 gl. — Iz Šmartna pri Kranji 30 gl. — In honorem Passionis D. N. I. Ch. et 7 Dolorum B. M. V. 3 tol. po 2 gl. st. den. in 2 gl. v sr., duhoven. — Iz Gorič fajm. gosp. M. Golmajer 5 gld. za Dolence in 5 gld. za Notranjce. — Iz Begunjske fare na Gorenškem 1 gl. po g. fajm. (Polov. Dol. in pol. Notr.) — Duhovnja v Šturiji 5 gl. po g. duh. past. — Preč. g. J. Demšar v Bukovici poslal 6 gl. — Poslal preč. g. Andr. Vole 2 gld. 5 kr. — Iz Loškega potoka preč. gosp. duh. past. in farmani 14 gld. — Iz Menkša po preč. g. fajm. J. Zorcu 230 gld. — Neimenovan duhoven 4 gld. — Iz Mavčič 13 gl. — †† 100 gl. Brezniški farmani in duhovšina 19 gl. —

Za sv. Očeta. M. Mrak 60 kr. Farmani v Rovtah za Očeta vesoljnega keršanstva, ktere ga Bog reši iz rok njegovih trinogov 6 gl. v pap. in 1 tol. st. den. — M. Potočnik 2 gld. — Katarina Pogačarjeva 2 gld. v sr. — †† 21 gl. v kup. — Iz Loža 12 gl. — Neim. 9 gld. 20 kr. —

Za Božji grob v Jeruzalemu. Duhovnja Štruska 3 gld. 30 kr. — †† 22 gl. Neim. 1 gl. 20 kr. (Oddali v kn. škof. pisarnico. Vr.)

Za bulgarski misijon. Iz Poljske fare 3 gld. — †† 50 gld. —